

Bhuku la Daniele - Nomboro ya Fusumbe-na-rathi

Ukufukulula Iziphrofetho: Ukwaliwa KokuKhanya ngo-1856 Nemiphumela Yakho

Jeff Pippenger
2024-02-09

Muna 1856 chiedza che“nguva nomwe” chakazarurwa, uye pakasvika 1863 chiedza ichocho chakanga charambwa. Muporofita akabva kuJudha akaunza chiedza ichocho kuna mambo akaipa Jerobhoamu, asi Jerobhoamu akaramba chiedza. Isaya akaunzawo chiedza ichochi kuna mambo akaipa Ahazi, uye naiyewo akachiramba. Nokuda kwokuramba chiedza chakanga chakabatanidzwa nedziva reShiroa, umambo hwaJerobhoamu (hwokumusoro) nohwaAhazi (hwokumaodzanyemba) zvakatorwa zvichiendeswa muuranda namambo akabva kuchamhembe muna 723 BC, uye 677 BC, zvichitevedzana.

Mose, pakupanduka kwa Aroni; Yesaya pamodzi ndi Ahazi, ndi Yereimiya pamodzi ndi mafumu ena, anayimira okhulupirika a mbiri ya a Millerite, amene onse anali kuyimira amithenga a kuunika mu kupanduka kwa masiku otsiriza. Vuto “loyamba” la masiku otsiriza la chaka cha 1863, ndi vuto “lomaliza” la masiku otsiriza la “chivomezi chachikulu” la m’chaputala cha khumi ndi chimodzi cha Chivumbulutso (lamulo la Lamlungu lomwe likubwera posachedwa), ziyimiridwa ndi mizere yonse ya uneneri. Mneneri wochokera ku Yuda akuyimira mneneri amene anabwerera m’mbuyo pa udindo wake, ndipo potsiriza amayikidwa m’manda omwewo limodzi ndi Chiprotestanti chopanduka. Imfa yake ndi kuikidwa m’manda kwake zinali chifukwa cha kusankha kwake kudya ndi kumwa zakudya za mneneri wonama wa ku Beteli.

Kutongwa kwa kushindwa na upapa (mfalme wa Ashuru) katika sheria ya Jumapili, ambako kulifananishwa na kutawanywa kwa falme za kaskazini na kusini za Yeroboamu na Ahazi, kunalingana na hatima ya nabii wa Uyahudi, kwa maana alikufa kati ya “simba” na “punda.” “Simba” ni ishara ya Babeli ambayo katika siku za mwisho ni upapa.

Zvino zvakaaitika, mushure mokunge adya chingwa uye anwa, kuti akamusadzirira mbongoro, iyo yomuporofita waakanga adzosa. Zvino wakati aenda, shumba ikasangana naye munzira, ikamuuraya; chitunha chake chikakandwa munzira, uye mbongoro ikamira parutivi pachu, shumba ikamirawo parutivi pechitunha. Zvino tarirai, vanhu vakapfuura vakaona chitunha chakakandwa munzira, neshumba yakamira parutivi pechitunha; vakauya vakazvizivisa muguta maigara muporofita wakwegura. Zvino muporofita akanga amudzosa kubva munzira paakanzwa izvozvo, akati, Ndiye munhu waMwari, akanga asingateereri shoko raJehovha; naizvozvo Jehovha akamukumikidza kushumba, iyo yamubvarura nokumuuraya, sezvakanga zvakataurwa kwaari neshoko raJehovha, raakanga areva kwaari. Zvino akataura kuvanakomana vake achiti, Ndisadzirirei mbongoro. Vakamusadzirira. Akaenda akandowana chitunha chake chakakandwa munzira, nembongoro neshumba zvakamira parutivi pechitunha; shumba yakanga isina kudya chitunha, kana kubvarura mbongoro. Zvino muporofita

akasimudza chitunha chomunhu waMwari, akachiisa pamusoro pembongoro, akachidzosa; uye muporofita wakwegura akauya kuguta kuzochema nokumuviga. Akaisa chitunha chake muguva rake amene; vakamuchemera vachiti, Haiwa, hama yangu! Zvino zvakaitika, mushure mokunge amuviga, kuti akataura kuvanakomana vake achiti, Kana ndafa, ipapo mundivige muguva makavigwa munhu waMwari; muise mapfupa angu parutivi pamapfupa ake; nokuti shoko raakadanidzira neshoko raJehovha pamusoro pearitari yaiva paBheteri, napamusoro pedzimba dzose dzamatunhu akakwirira dziri mumaguta eSamaria, zvirokwazvo richaitika. 1 Madzimambo 13:11–32.

Muporofita weJudhea akafa ari pakati pezviratidzo zviviri. Shumba chiratidzo cheBhabhironi, uye Bhabhironi razvino ramazuva okupedzisira ndiMambo weKumusoro, anosvika kumagumo ake pasina anomubatsira muna Danieri chitsauko chegumi nerimwe, ndima makumi mana neshanu. Chiratidzo chesimba rake ndiko kunamatwa kwezuva, uko kuri kusemesa kwechina, uye apo rudzi rwechina rweAdhivhentizimu yeRaodhikia runoratidzwa muna Ezekieri chitsauko chisere rwakakotamira kuzuva. Muhope dzaMiller akaratidzwa kuti kwete chete kuti zvishongo zvakapararira uye zvakafukidzwa, asiwo kuti bhokisi pacharo, raimiririra Bhaibheri, rakanga rabvarurwa kuita zvidimbu.

Mu chizvarwa chechitatu chechiAdventism, basa rekusuma kushandiswa kweanonzi madudzirwo emazuva ano eBhaibheri rakasimudzirwa nehutungamiri hweAdventism. Madudzirwo iwayo anonzi emazuva ano akabva paboka rezvinyorwa zvakashatiswa rinokurudzirwa nevadzidzi vezvechitendero vemunhu wechivi, pamwe chete nechiPurotesitendi chakatsauka. Bhokisi remufi raMiller raiva King James Version, iro rakadudzirwa kubva kuzvinyorwa zvisina kushatiswa.

Pachizvarwa chechina cheAdventismu yeRaodhikia, kereke yakanga yabatana neWorld Council of Churches, mubatanidzwa wekereke yeRoma navanasikana vayo. Adventismu yakapikisa kwemakore, ichiitira kubatsira boka rayo rakanga rakarara, kuti ivo vaingova “vaongorori” chete paWorld Council of Churches, kusvikira mitemo inotonga yemubatanidzwa wakaipa uyu yaratidza kuti chinzvimbo che“muongorori” chinomirira nhengo izere ine kodzero yakazara yokuvhota!

M’badwo ghachinayi awo chachinayi, wakapereka kaŵiri mendulo ya golide ku “munthu wa kwananga.” Yimoza mwa mendulozo yikaŵa na chizindikiro cha kumvwisisa kwa Chikatolika pa Kwiza Kachiŵiri kwa Khristu, yikulongora Yesu wakuŵika phazi Lake pa charu chapasi pa kwiza Kwake, ndipo yikaŵaso na mphanji ya dazi ya Chikatolika kumanyuma kwa Khristu, kweniso kufupikizgika kwa Chikatolika kwa dango lachinayi, uko kukati waka, “kumbukira Sabata.” Mu mulandu wa pa khoti (uwo ni kutchaya kwa dango), Purezidenti wa General Conference wakapeleka ukaboni umo wakalongosolera kuti mpingo wa Seventh-day Adventist kale ukaŵa na chipulikano chakuti upapa ukaŵa wakususka Khristu, kweni kuti mpingo wake kale chomene ukaponya chipulikano icho “ku mulu wa viswaswa vya mbiri.”

Chinyangadzo chechina (chizvarwa) ndipo panopfugama vatungamiriri makumi maviri navashanu vekereke yeJerusarema kuzuva. Zvinonyangadza zvinoramba zvichiwedzera zvakatanga nemufananidzo wegodo wakamiswa pasuo, zvichiratidza kutanga kwazvo. Muporofita wakabva kuJudha anozoguma avigwa pamwe chete nechiPurotesitendi chakatsauka pakutenda, uye shumba (Bhabhironi) inomuuraya, nokuti akadzokera kunzira yokushanda yechiPurotesitendi chakatsauka,

saka haachakwanisi kuziva kuti iRoma inomisa chiratidzo, uye apo pasina chiratidzo chinomisikidzwa nechiratidzo chomunhu wechivi, pakupedzisira unozowanikwa uri kurutivi rwomunhu wechivi.

“Vaya vanovhiringidzika pakunzwisisa kwavo shoko, vasingakundikani kuona zvinorehwa naantikristu, zvirokwarzvo vachazviisa kudivi raantikristu.” Kress Collection, 105.

Muporofita weJudha akavigwa pamwe chete nomuporofita wenhema weBheteri, uyo akamuzivisa somu“hama” yake, uye akawanikwa afa pakati pezviratidzo zviviri. “Shumba” yaimirira kukundikana kwake kunzwisisa antikristu, uye “mbongoro” chiratidzo cheIslam. Adventism yeRaodhikia yakatoratidza kare, nokunyarara kwayo pamusoro paGunyana 11, 2001, kuti haizivi kuti nyaya yeIslam yeNhamo yechitatu iMhere dzePakati pousiku, shoko remvura yokupedzisira. Kukundikana kuziva shoko remvura yokupedzisira, rufu! Mvura yokupedzisira yakatanga paGunyana 11, 2001 apo mutumwa ane simba waZvakazarurwa gumi nesere akaburuka, apo zvivako zvikuru zveNew York City zvakawisirwa pasi. “Mvura” ishoko, uye shoko rinofanira kuzivikanwa kuti rigamuchirwe.

“Hatifaniri kumirira mvura yokupedzisira. Iri kuuya pamusoro pavose vachaziva nokugamuchira dova nemvura dzechinaya dzenyasha dzinotidzikira. Kana tichiunganidza zvidimbu zvechiedza, kana tichikoshesa ngoni dzaMwari dzakasimba, uyo anofarira kuti tivimbe naye, ipapo chipikirwa chose chichazadziswa. [Isaya 61:11 quoted.] Nyika yose ichazadzwa nokubwinya kwaMwari.” The Seventh-day Adventist Bible Commentary, volume 7, 984.

“pasi pose” rinoziva zvakaiteka musu wa 11 Gunyana 2001, asi kuti gamuchire shoko rinotangira ipapo uye pakupedzisira rinovhenekera pasi pose nokubwinya kwaMwari, shoko iri rinofanira kuzivikanwa. Shoko rokuti “ziva,” rinoreva “kuyeuka kana kudzorera zve ruzivo rwechinhu, kungava nokubvuma ruzivo irworwo kana kuti kwete. Tinoziva munhu ari kure, patinoyeuka kuti takambomuona kare, kana kuti takambomuziva munguva yakapfuura. Tinoziva chimiro chake kana inzwi rake.” Webster’s 1828 Dictionary.

Tsitsi bedzi mutendi wa Laodikea wa Vaadventisti angaziva shoko rekunaya kwemvura yokupedzisira rakasvika musu wa 11 Gunyana 2001, kana achiziva kuti akamboona kuratidzwa kumwe cheteko kwesimba roumwari kare. Musu wa 11 Nyamavhuvhu 1840 mutumwa ane simba waZvakazarurwa 10 akaburuka, apo chiporofita chenhamo yechipiri yeIslam chakazadziswa. Nhorooondo iyoyo yakadzokororwa zvakanwana apo musu wa 11 Gunyana 2001 mutumwa ane simba waZvakazarurwa 18 akaburuka pakazadziswa chiporofita chenhamo yechitatu yeIslam, uye kutadza kuziva Islam yenhamo yechitatu, ndiko kutakurwa nembizi yomusango yeArabhiya kuendeswa kurufu runounzwa neshumba yeBhabhironi razvino.

Vakadhakwa vaEfuraimu, vasingagoni kuverenga bhuku rakaiswa chisimbiso, havagoni kuona kudzororwa kwenhorooondo yeMillerite, nokuti kuziva ikoko kunovakirwa panzira yokudzidzisa yemvura yokupedzisira ye“mutsara pamusoro pomutsara.” Pfungwa yokuti kuratidzwa kwesimba raMwari munhorooondo yeMillerite kunodzokororwa mumazuva okupedzisira haigoni kutsigirwa nenzira yokudzidzisa yechiPuotesitendi chakatsauka neyechiKatorike.

“Mutumwa uyo anobatana mukuziviswa kweshoko remutumwa wechitatu achavhenekera nyika yose nekubwinya kwake. Pano panofanotaurwa basa rine upamhi hunosvika pasi rose uye simba risingawanzoonekwa. Sangano rekumirira kuuya kwaKristu remuna 1840–44 rakava kuratidzwa kunobwinya kwesimba raMwari; shoko remutumwa wokutanga rakasvitswa kunzvimbo dzose dzemamishinari munyika, uye mune dzimwe nyika makava nechido chikuru chechitendero chisati chamboonekwa munyika ipi neipi kubva paNguva yeKuvandudzwa kweChechi yezana ramakore regumi nenhanhatu; asi izvi zvichapfuurwa nesangano rine simba guru riri pasi peyambiro yokupedzisira yomutumwa wechitatu.” *The Great Controversy*, 611.

Vatungamiriri mapofu vaIsraeri yazvino vanomanikidzirwa nenzira yavo yokushanda kuramba chokwadi chokuti kuchava nokudzokororwa kwokuratidzwa kwesimba raMwari mumazuva okupedzisira, sezvazvakanga zvakaita mumakore akare.

“Pano tinoona kuti kereke—nzvimbo tsvene yaIshe—ndiyo yakatanga kunzwa kurohwa kwehasha dzaMwari. Varume vakuru, avo Mwari vakanga vavhenekera zvikuru uye vakanga vamira sevachengeti vezvido zvomweya zvevanhu, vakanga vaputsa chivimbo chavakapiwa. Vakanga vatora chimiro chokuti hatifaniri kutarisira zvishamiso nokuratidzwa kunooneka kwesimba raMwari sezvaitwa mumazuva akapfuura. Nguva dzachinja. Mashoko aya anosimbisa kusatenda kwavo, uye vanoti: Ishe haangaiti zvakana, uye haangaiti zvakaipa. Vane ngoni kwazvo zvokuti havangashanyiri vanhu vavo nokutonga. Naizvozvo, ‘Rugare nokuchengeteka’ ndiko kuchema kunobva kuvanhu vasingazombosimudzizve inzwi ravo sehvamanda kuti varatidze vanhu vaMwari kudarika kwavo neimba yaJakobho zvivi zvavo. Imbwa idzi mbeveve dzakanga dzisingadi kuhukura ndidzo dzinonzwa kutsiva kwakarurama kwaMwari atsamwa. Varume, mhandara, navana vaduku vanoparara pamwe chete.” *Testimonies*, vhoriyamu 5, 211.

Ukuphumputheka kwaseLawodikiya kwamadoda afundileyo alawula abangafundanga baseYerusalem akuwavumeli ukuba aqonde imvula yamva, kuba akasebenzisi kuphela indlela eyonakeleyo yokutolika iBhayibhile, kodwa nezigqibo ezivezwa yingqiqo yawo yobuxoki ziwabeka kwindawo apho aya kukhanyela nakuphi na ukubonakaliswa kwixesha elizayo kwamandla kaThixo, njengakwiminyaka yakudala. Kanti ke uMalaki isahluko sesithathu uchaza ukuba xa uMthunywa woMnqophiso ehlambulula oonyana bakaLevi, ngoko umnikelo uya kuba njengemihla yamandulo.

“UMboni Weqiniso uyamemezela athi, ‘Ngiyakwazi imisebenzi yakho.’ ‘Phendukani, nenze imisebenzi yokuqala.’ Lokhu kuyisivivinyo sangempela, ubufakazi bokuthi uMoya kaNkulunkulu uyasebenza enhliziyweni ukuze anigcwalise ngothando lwakhe. ‘Ngiyakuza kuwe masinyane, ngisuse uthi lwezibani lwakho endaweni yalo, ngaphandle kokuba uphenduke.’ Ibandla lifana nomuthi ongatheli othi, ngokwamukela amazolo nemvula nokukhanya kwelanga, bekufanele uveze izithelo eziningi, kodwa ukuhlola kukaNkulunkulu kungatholi lutho kuwo ngaphandle kwamaqabunga. Umcabango osindayo emabandleni ethu! osindayo impela kuwo wonke umuntu ngamunye! Kuyamangalisa ukubekezela nokuyekezela kukaNkulunkulu; kodwa ‘ngaphandle kokuba uphenduke,’ kuyophela; amabandla, izikhungo zethu, ayakusuka ebuthakathakeni aye ebuthakathakeni, ekubeni semkhubeni obandayo aye ekufeni, kuyilapho esathi, ‘Ngicebile, ngandisiwe ngempahla, angisweli lutho.’ UMboni

Weqiniso uthi, ‘Kanti awazi yini ukuthi ulusizi, futhi uyadabukisa, futhi umpofu, futhi uyimpumpothe, futhi uhamba ze.’ Bayoke babone ngokucacileyo yini isimo sabo?”

“Miungano itakuwa na udhahirisho wa ajabu wa uweza wa Mungu, lakini hautawagusa wale ambao hawajajinyenyekeza mbele za Bwana, na kuufungua mlango wa moyo kwa kuungama na kutubu. Katika udhahirisho wa uweza huo unaoiangaza dunia kwa utukufu wa Mungu, wao wataona tu kitu ambacho, katika upofu wao, hudhani kuwa ni cha hatari, kitu kitakachoaamsha hofu zao, nao watajitia nguvu kukipinga. Kwa sababu Bwana hatendi kazi kulingana na mawazo na matarajio yao, wataipinga kazi hiyo. ‘Kwa nini,’ husema, ‘tusimjue Roho wa Mungu, hali tumekuwa katika kazi hii miaka mingi hivyo?’—Kwa sababu hawakuitikia maonyo, wala masihi ya jumbe za Mungu, bali waliendelea kwa ukaidi kusema, ‘Mimi ni tajiri, nimeongezeka kwa mali, wala sina haja ya kitu chochote.’ Kipawa, uzoefu wa muda mrefu, havitawafanya wanadamu kuwa mifereji ya nuru, isipokuwa wajiweke chini ya miale angavu ya Jua la Haki, na waitwe, na kuchaguliwa, na kutayarishwa kwa karama ya Roho Mtakatifu. Wakati wanadamu washughulikia mambo matakatifu watajinyenyekeza chini ya mkono wenye nguvu wa Mungu, Bwana atawainua. Atawafanya kuwa watu wa utambuzi—watu walio matajiri katika neema ya Roho wake. Tabia zao kali za ubinafsi, ukaidi wao, vitaonekana katika nuru ing’arayo kutoka kwa Nuru ya ulimwengu. ‘Nitakuja kwako upesi, nami nitaondoa kinara chako mahali pake, usipotubu.’ Ukiutafuta Bwana kwa moyo wako wote, ataonekana kwako.” Review and Herald, December 23, 1890.

Ukufa komprofethi wakwaJuda kumelwe kokubili “yingonyama” yaseBhabhiloni yanamuhla, okuyisifanekiso sesiprofetho esimisa umbono womlando wesiprofetho, futhi futhi “ngembongolo.” Ukukhulunywa kokuqala ngobuSulumane emiBhalweni kwenzeka lapho u-Ishmayeli ethulwa “njengomuntu wasendle.”

“Uye achava munhu wesango; ruoko rwake ruchava rwakanangana nomunhu mumwe nomumwe, uye ruoko rwomunhu mumwe nomumwe ruchanangana naye; uye achagara pamberi pehama dzake dzose.” Genesisi 16:12.

Mthetho wokukhankanywa kokuqala emiBhalweni uchaza ukuba zonke iimpawu zomqondiso ziqulethwe apho, kuba iLizwi likaThixo yimbewu, yaye imbewu inayo yonke i-DNA eyimfuneko ukuze izalise ibe yisityalo siphela. Igama eliguqulelwe ngokuthi “indoda yasendle” ligama elithetha “iesile lasendle laseArabhiya.” “Iesile” emiBhalweni yenyanyiso ngomnye wemifuziselo yobuSilamsi.

Shoko raEzekieri muchitsauko chemakumi matatu nenomwe rinomutsa mapfupa akafa kuti ave noupenyu, apo anomuka amire seuto guru, ndiro shoko rechiIslam reNhamo yechitatu, uye shoko iro ndiro shoko reKuchema kwePakati peUsiku kwemazuva okupedzisira. Hanzvadzi White inodzidzisa zvakhangana kuti kupinda kwaKristu muJerusarema kwokukunda kwaimiririra shoko reKuchema kwePakati peUsiku.

“पाऊँरातको पुकार तर्कद्वारा यत विहन गरिएको थिएन, यद्यपि धर्मशास्त्रीय प्रमाण स्पष्ट र नरिणायक थियो। त्यससँगै आत्मालाई उद्वेलति गर्ने एक प्रेरक शक्ति पनि थियो। त्यहाँ न त कुनै शंका थियो, न कुनै प्रश्न। ख्रीष्टको यरूशलेममा वज्रियपूर्ण प्रवेशको अवसरमा, चाड मनाउन देशका सबै भागबाट भेला भएका मानसिहरू जैतून डाँडातर्फ ओझरए, र जब तनीहरू येशूलाई साथ दडिरहेको भीडसँग मलि, तब तनीहरूले त्यस

घडीको प्रेरणालाई ग्रहण गरे, र यस उद्घोषलाई अझ प्रबल बनाउन सहयोग गरे, 'प्रभुको नाउँमा आउने धन्य होस्!' [मत्ती 21:9.] त्यस्तै प्रकारले, एडभेन्टसिट सभाहरूमा भेला भएका अवशिवासीहरू—कोही जजिजासाले, कोही केवल उपहास गर्न—'हेर, दुलहा आउँदै हुनुहुन्छ!' भन्ने सन्देशसँग रहने वशिवस्त पार्ने शक्तिलाई अनुभव गरे।" स्पेरिटि अफ प्रोफेसी, खण्ड 4, 250।

Ufunuo wa Yesu Kristo ndio ujumbe wa mwisho unaofunuliwa katika siku za mwisho, nao unaihusu Uislamu wa Ole la tatu. Kristo, ambaye ndiye ujumbe unaofunuliwa, alipoingia Yerusalemu, na hivyo kuufanisha Mlilio wa Usiku wa Manane wa siku za mwisho, alibebwa (ujumbe Wake ulibebwa) na "punda." Ujumbe wa mwisho wa haki ya Kristo unabebwa na Uislamu.

Chiislam ha sido, es y será munhu wemusango, sezvinomiririrwa nembongoro yemusango yeArabia; uye ani naani anoda kuona (uye varipo vazhinji vasingadi kuona), anogona nyore "kuziva" kuti hondo iri kuitwa zvino nechislam kupenga kwemusango. Kuda kuzviuraya, vachitenda kuti kuchava nomubayiro mukuru wezvepabonde muupenyu hunotevera, kupenga kwaSatani. Kutaurwa kwekutanga kwechiislam kwakaradidza kuti chiislam chaizova munhu wemusango.

Nkhondo ya Chisilamu ikubweretsa pamodzi anthu onse a dziko lapansi kuti alimbane ndi nkhondo yomwe ikukulirakulira ya Tsoka lachitatu. Chisilamu ndi kulingalira kwa uneneri kokhazikitsa boma limodzi la dziko lonse, ndipo anthu okonda ulamuliro wa dziko lonse amaphunzitsa kuti iwo mwadala anabwezeretsa Ayuda m'dziko la Israeli pambuyo pa Nkhondo Yachiwiri ya Padziko Lonse, kuti agwiritse ntchito chidani chakale cha Chisilamu motsutsana ndi Ayuda poyambitsa Nkhondo Yachitatu ya Padziko Lonse. Anthu okonda ulamuliro wa dziko lonse amakhulupirira, ndipo aphunzitsa kwa zaka zambiri, kuti adzafunika Nkhondo Yachitatu ya Padziko Lonse kuti akhazikitse boma lawo limodzi la dziko lonse. Zolinga zowonongeka za anthu okonda ulamuliro wa dziko lonse, monga zafotokozedwera m'mawu awo eni, zikugwirizana ndi udindo wa m'Baibulo wa Chisilamu.

Zvichida chinonyanya kukomba muDNA youporofita yaIshmaeri, mundima yaanotanga kutaurwa mairi, ichokwadi chokuti mweya wake, uyo uri mweya wo"munhu wesango," "unogara pamberi pehama dzake dzose." Pfungwa yokuti ichava mimwe chete mapoka eIslam yakanyanyisa ndiywo achabatanidzwa muNhamo yechitatu, haiwirirani neShoko raMwari. Maonero akajairika anotsvakwa nekururamisa kwezvematomgerwo enyika okuti mune vanhu vashoma vakaipa mukunyengetedza kwose kwechitendero, uye kuti vazhinji vechitendero cheMuslim vagari vanoda rugare, haenderani nebhuku ravo dzvene pacharo, kana neBhaibheri.

Korani inodzidzisa kuti ibasa romuteveri wose waAllah kuunza nyika yose kuti ienderane nomutemo weSharia, uye kutaurwa kwekutanga kweIslam mubhuku raGenesisi kunoratidza kuti mweya wo"munhu wesango" waIshmaeri uchava mumuteveri wose weIslam. Korani inodzidzisa zvakwananga vateveri vayo kunyepedzera kuva nehunhu hwakanaka pavanenge vachigara munzvimbo dzavasati vava nesimba rokumanikidza vanhu kutevera kutonga kwechitendero chavo, sezvakangoitawo chiKatorike.

Muporofita akabva kuJudha akatarisana naJerobhoamu apo ushe hwake hwakanga huchangotangwa. Upurotesitendi hwakatsauka pakutenda hwakatanga muna 1844, uye pakarepo hwakatarisana neAdhivhentizimu yevaMillerite yakanga yapinda muNzvimbo Tsvenetsvene-tsvnetsvene ikawana murayiro waMwari, kusanganisira Sabata rezuva rechinomwe. Adhivhentizimu yevaMillerite yakaudzwa, sezvinomiririrwa naJeremiya, kuti idzokere kuna Mwari, asi isazombodzokera ku“ungano yevaseki.” Muporofita akabva kuJudha akaudzwa kuti arege kudzoka nenzira imwe chete yaakauya nayo, kana kudya kana kunwa zvokudya zvomuporofita wenhema weBheteri, asi akazviita. Rufu rwomuporofita akabva kuJudha rwakaiswa nenzira yokufananidzira pakati pezviratidzo zviviri, zvaimiririra upapa neIslam. Adhivhentizimu yeRaodhikia haigoni kuona zvokwadi mbiri idzodzo, nokuti muna 1863, vakazvibaya meso avo omweya, vakatanga nzira yokuviga matombo anokosha nenzira yakashandiswa naWilliam Miller kuitira kusimbisa nheyo dzeAdhivhentizimu nemari dzenhema namatombo anokosha enhema, pamwe chete nenzira yeupurotesitendi hwakatsauka pakutenda neKaturike.

“Munhu ane bhurasho reguruva” zvino ava kutsvaira pasi Rake, achidzorera zvisungo zvacho uye achizvipa kuna Miller kuti azviise patafura yake, asi Adventism yakapofumadzwa nokutenda kuti ndivo vanhu vakasara vakasimudzwa saVanhu Vake muna 1844.

Uye musafunga kuti mungati mukati menyu, Tine Abrahama sababa vedu; nokuti ndinoti kwamuri, Mwari anogona kumutsira Abrahama vana pamabwe awa. Zvinozve demo ratoiswa pamudzi wemiti; naizvozvo muti mumwe nomumwe usingabereki chibereko chakanaka unotemwa, ukandwe mumoto. Ini zvirokwazvo ndinokubhabhatidzai nemvura kuuyisa kukutendeuka; asi uyo unouya shure kwangu ane simba kundipfuura ini, wandisina kufanira kunyange kutakura shangu dzake; iye achakubhabhatidzai noMweya Mutsvene, nomoto; ane rwauro muruoko rwake, uye achanyatsopura paburiro rake, aunganidze gorosi rake mudura; asi achapisa hundi dzisina zvadzinobatsira nomoto usingadzimiki. Mateo 3:9–12.

உணர்ச்சியற்ற லவோதிக்கயே அத்வென்டிசம், மனந்திரம்பக் சூடிய அந்த சில தனிநபர்களதைத் தவிர, கர்த்தரின் வாயிலிரந்த உமிழ்ந்த விடப்படும். லவோதிக்கயே அத்வென்டிசம், மில்லரின் செய்தியை நிராகரித்த டின்னையை உடன்படிக்கை ஜனங்கள் அடக்கம் செய்யப்பட்ட அதே கல்லறையில் அடக்கம் செய்யப்பட வேண்டும்; ஏனெனில், இப்போது அவர்கள், நூற்று நாற்பத்தநான்கு ஆயிரத்தினரடன் ஒப்பிடகையில், டின்னையை உடன்படிக்கை ஜனங்களாகவே உள்ளனர். 1863 ஆம் ஆண்டின் கலகம், யூதாவிலிரந்த வந்த தீர்க்கதரிசியால் உருவகமாகக் காட்டப்படுகிறது; அவன் யோசியா ராஜாவைப் பற்றிய ஒரு தீர்க்கதரிசனத்தையும் விட்டச் சன்றான்.

Tuchaenderera mberi nechidzidzo ichi munyaya inotevera.

“Panzvimbo pokufanana nenyika, tinofanira kuramba tichiwedzera kusiyana nayo. Satani akabatana, uye acharamba achibatana, nemachechi mukuedza kukuru, kwakanyatsorongwa, kurwisa chokwadi chaMwari. Zvose zvinoitwa navanhu vaMwari kuti vapindire munyika zvichamutsira kupikiswa kwakasimba kunobva kumasimba erima. Kurwisana kukuru kwekupedzisira kwomuvengi kuchava kwakatsunga zvikuru. Kuchava hondo yokupedzisira

pakati pemasimba erima namasimba echiedza. Mwana wose waMwari wechokwadi acharwa noushingi ari kudivi raKristu. Avo, panguva yedambudziko guru iri, vanozvitendera kuva kudivi renyika kupfuura kudivi raMwari, pakupedzisira vachazviisa zvizere kudivi renyika. Avo vanovhiringidzika mukunzwisisa kwavo kweShoko, vanokundikana kuona zvinorehwa naantikristu, zvirokwasvo vachazviisa kudivi raantikristu. Iye zvino hapana nguva yokuti tifanane nenyika. Danieri amire mugove rake nomunzvimbo make. Uprofita hwaDanieri nohwaJohane hunofanira kunzwisiswa. Hunodudzirana. Hunopa kunyika zvakwadi dzinofanira kunzwisiswa nomunhu wose. Uprofita uhwu hunofanira kuva uchapupu munyika. Nokuzadzika kwahwo mumazuva okupedzisira ano, huchazvitsanangura hwoga.”

“Ambuye ali pafupi kulanga dziko chifukwa cha mphulupulu zake. Ali pafupi kulanga magulu achipembedzo chifukwa cha kukana kwawo kuunika ndi choonadi chimene apatsidwa. Uthenga waukulu, wophatikiza uthenga wa mngelo woyamba, wachiwiri, ndi wachitatu, uyenera kulalikiwa kwa dziko. Umenewu ndiwo uyenera kukhala mtolo wa ntchito yathu. Iwo amene akhulupirira Khristu moona adzavomezana poyera ndi lamulo la Yehova. Sabata ndi chizindikiro pakati pa Mulungu ndi anthu Ake, ndipo ife tiyenera kuonetsa poyera kugwirizana kwathu ndi lamulo la Mulungu mwa kusunga Sabata. Iyi iyenera kukhala chizindikiro chosiyanita pakati pa anthu osankhidwa a Mulungu ndi dziko. Kukhala wokhulupirika kwa Mulungu kuli ndi tanthauzo lalikulu. Izi zikuphatikizapo kusintha kwa thanzi. Izi zikutanthauza kuti chakudya chathu chiyenera kukhala chosavuta, ndi kuti tiyenera kukhala odziletsa m’zinthu zonse. Mitundu yambiri ya zakudya imene imawoneka kawirikawiri pa matebulo siyofunikira, koma ndi yovulaza kwambiri. Maganizo ndi thupi ziyenera kusungidwa m’mikhalidwe yabwino kwambiri ya thanzi. Ndi okhawa amene aphunzitsidwa m’chidziwitso ndi kuopa Mulungu amene ayenera kusankhidwa kuti atenge maudindo. Iwo amene akhala m’choonadi kwa nthawi yaitali, komabe osatha kusiyanita pakati pa mfundo zoyera za chilungamo ndi mfundo za choipa, amene kumvetsa kwawo pa za chilungamo, chifundo, ndi chikondi cha Mulungu kwaphimbidwa, ayenera kuchotsedwa pa udindo.”

“ Xikwembu xi ni tidyondzo ta nkoka leti vanhu va xona va faneleke ku ti dyondza. Loko tidyondzo leti a ti dyondzile khale, ntirho wa xona a wu nga ta va laha wu nga kona namuntlha. Ku fanele ku endliwa nchumu wun’we. Ntiyiso a wu fanelanga ku fihliwa eka vatirheli kumbe eka vanhu lava nga ematshan’weni ya vutihlamuleri hikwalaho ka ku chava ku va hlundzukisa. Eka swiyenge swa hina ku fanele ku hlanganisiwa vavanuna lava nga ta vula hi ku rhula ni hi vutlhari xitsundzuxo hinkwaxo xa Xikwembu. Vukarhi bya Xikwembu byi pfurhile ehenhla ka lava, hi ku hlayiseka ka nyama ni ku tidla hi ku tikukumuxa, va kombiseke ku sandza mafambisele ya xona. Va le ku vaviseni ka ku humelela ka ntirho.”

“Nsila yiliyonsi yawkongo maudesi, kabili nga yakweba ukupitila, ku mpela ikaleta ukubutuka. E ico Shikulu aleka abo abasunga amano yakwebo ayabufi ukubutushiwa. Muli cilye cine inshita line apo kwomfwa ukulumba no kutumbula, ukubutuka kwa mwenso kuisa mulubilo. Kuli bamo abo, nangu cibe kuti balishiba pa kusokololwa ukwapokelelwe na bambi, pa mulandu wa kusabafwa, bapilibukila kure no kulapwa. Aba bali no mulandu wa pamulu. Balishibe ukufwaya kwa kwa Shikulu, kabili tabaacita. Ukupanikwa kwabo kukaba ukulingana no mulandu wabo. Tabaafwelele pa cebo cakwa Shikulu.” Kress Collection, 105, 106.

